

Број: 01-50-1-15-7/15
Сарајево, 26. 02. 2015.

BOSNA I HERCEGOVINA PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE SARAJEVO			
PRIMLJENO: 13-03-2015			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Radni broj	Broj priloga

ЗАПИСНИК
са 7. сједнице Представничког дома
Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине,
одржане 26. 02. 2015. године

Сједница је почела у 10.10 часова. Присуствовало је 39 посланика.¹

Одсуство са сједнице оправдали су: Никола Шпирић, Нермина Капетановић и Ненад Лалић.

Сједници су присуствовали предсједавајући и чланови Савјета министара БиХ.

Сједници су присуствовали предсједник Централне изборне комисије БиХ Стјепан Микић и чланови: Ирена Хаџиабдић, Бранко Петрић и Новак Божичковић.

Из међународних организација сједницу су пратили представници ОХР-а и ЕУСР-а. Такође, сједницу су пратили представници америчке амбасаде, а из невладиних организација присуствовао је представник ЦЦИ-ја.

Предсједавајући Дома Шефик Џаферовић рекао је да су у припреми ове сједнице Дома одржане сједнице сљедећих комисија: Уставноправне комисије, Комисије за финансије и буџет и Комисије за спољне послове и да је на свим сједницама било кворума за рад и одлучивање. Затим је подсјетио на допуне дневног реда сједнице Дома, како сlijеди:

На дневни ред додате су:

- **Тачка 2** - Усвајање записника са 1. и 2. хитне сједнице Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ,
- **Тачка 4** - Захтјев посланика Дамира Арнаута за разматрање Приједлога закона о допуни Изборног закона БиХ по хитном поступку, у складу са чланом 133. Пословника, закон број: 01-02-1-2/15 од 23. 02. 2015. и
- **Тачка 6** - Извјештај комисије Колегијума о настојању за постизање сагласности о Приједлогу закона о царинској политици у БиХ, предлагач: Савјет министара БиХ, закон број: 01,02-02-1-35/14, од 15. 09. 2014. године (закон у другом читању). Колегијум Дома није постигао сагласност, па ће се Дом изјаснити о Приједлогу закона у другом читању у другом кругу гласања.

Након ових напомена, предсједавајући је отворио расправу о дневном реду сједнице.

¹ Након расправе о дневном реду, а због неусвајања њиховог приједлога за допуну дневног реда, сједницу су напустили посланици из Клуба СНСД-а.

Сташа Кошарац је, у име посланика из Клуба СНСД-а, предложио допуну дневног реда тачком која гласи: „Одлука о разрешењу посланика Шефика Цаферовића са дужности предједавајућег Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ“.

Сенад Шепић предложио је допуну дневног реда иницијативом која гласи: „Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ позива Министарство иностраних послова БиХ, амбасаде Босне и Херцеговине у земљама чланицама Европске уније и Мисију Босне и Херцеговине при Европској унији у Бриселу да у року од 15 дана упознају Секретаријат Савјета Европске уније, Европску комисију, Европски парламент и 28 земаља чланица Европске уније с Одлуком Представничког дома и Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине од 23. 02. 2015, којом је потврђена и усвојена Изјава о неопходним реформама у оквиру процеса приступања Европској унији, а коју је 29. 01. 2015. године усвојило Предсједништво БиХ“.

Никола Ловриновић предложио је да се са дневног реда скину тачке:

- 7 - Приједлог закона о измјенама Закона о платама и накнадама у институцијама Босне и Херцеговине, предлагач: посланик Мирсад Ђонлагић, закон број: 01,02-02-1-1/15, од 08. 01. 2015. године (друго читање) и
- = 10 - Давање сагласности за ратификацију Споразума о финансирању и пројекту између КfW-а, Франкфурт на Мајни (КfW), и Босне и Херцеговине (прималац) и Федерације Босне и Херцеговине (Федерација) и општина Тузла и Зеница (агенција за реализацију пројекта) за 9.490.000 евра (инвестиција) и 1.500.000 евра (пропратне мјере) – Програм водоснабдијевања и канализације у БиХ II, број: 01,02-05-2-201/15, од 02. 02. 2015. године, због закључака које је Дом усвојио на прошлој сједници.

У вези са тачком 7, Никола Ловриновић је подсјетио на закључак који гласи: „Задужује се Савјет министара БиХ да припреми и упуту у процедуру измјене цјелокупног законодавства које се односе на обавезе и права именованих и изабраних лица у институцијама БиХ, укључујући и Закон о платама и накнадама у институцијама БиХ, Закон о сукобу интереса, те подзаконске акте који произлазе из њих (правилнике о раду управних и надзорних одбора, правилнике о накнадама за рад у интересорним радним групама, комисијама, радним тијелима, правилнике о набавци и коришћењу службених аутомобила).“

У вези са тачком 10, подсјетио је на закључак који гласи: „Задужује се предлагач (Савјет министара БиХ) да у вези с потврдама међународних споразума који се односе на финансијска задужења по било којем основу посланицима до наредне сједнице на којима ће бити разматрани слични споразуми достави слједеће информације:

- 1) које су обавезе - посљедице за државу након што ове споразуме потврди и омогући њихово спровођење, а посебним нагласком на неспровођење од домаћих власти;
- 2) број до сада потврђених споразума, који се још спроводе или ће се спроводити;
- 3) укупан износ новца који је ратификован путем наведених споразума.“

У расправи о дневном реду учествовали су: Мирсад Ђонлагић и Саша Магазиновић.

Приједлог посланика из Клуба СНСД-а: Сташе Кошарца, Лазара Продановића, Николе Шпирића, Милице Марковић, Мирослава Миловановића, Душанке Мајкић и Јована Вуковљака за допуну дневног реда није усвојен – шест посланика гласало је „за“ (из Републике Српске), 31 „против“, а два посланика била су „уздржана“.

Приједлог посланика Сенада Шепића за допуну дневног реда усвојен је с 23 гласа „за“ (из Федерације 18, из Републике Српске пет), четири гласа „против“ и пет гласова „уздржан“. Предсједавајући је рекао да ће ово бити 12. тачка дневног реда.

О приједлогу посланика Николе Ловриновића за скидање тачака 7. и 10. с дневног реда Дом се није изјашњавао, јер се овдје ради о обавезним тачкама дневног реда, у складу са чланом 70. и 71. Пословника (на што је путем пословничке интервенције указао и посланик Саша Магазиновић).

Предсједавајући је констатовао да 7. сједница Представничког дома има сљедећи

ДНЕВНИ РЕД

1. Усвајање Записника са 6. сједнице Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ;
2. Усвајање записника са 1. и 2. хитне сједнице Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ;
3. Коментари на добијене одговоре на посланичка питања;
4. Захтјев посланика Дамира Арнаута за разматрање Приједлога закона о допуни Изборног закона БиХ по хитном поступку, у складу са чланом 133. Пословника, закон број: 01-02-1-2/15 од 23. 02. 2015. године;
5. Приједлог закона о облигационим односима у цивилном ваздухопловству БиХ, предлагач: Савјет министара БиХ, закон број: 01,02-02-1-33/14 од 24. 07. 2014. године (друго читање);
6. Извјештај комисије Колегијума о настојању за постизање сагласности о Приједлогу закона о царинској политици у БиХ, предлагач: Савјет министара БиХ, закон број: 01,02-02-1-35/14 од 15. 09. 2014. године (закон у другом читању);
7. Приједлог закона о измјенама Закона о платама и накнадама у институцијама Босне и Херцеговине, предлагач: посланик Мирсад Ђонлагич, закон број: 01,02-02-1-1/15 од 08. 01. 2015. године (друго читање);
8. Извјештај о спровођењу Општих избора 2014. године, материјал Централне изборне комисије БиХ, број: 01,02-50-19-159/15 од 29. 01. 2015. године;
9. Разматрање посланичка иницијативе Александре Пандуревић, која гласи: У складу са чланом 8. Пословника Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 79/14), покрећем иницијативу за уврштавање у дневни ред тачке: "Информација Централне банке БиХ о проблемима корисника кредита уговорених са клаузулом о индексирању обавезе у швајцарским францима и мјерама предузетим за рјешавање ових проблема", акт број: 01-50-1-185/15 од 30. 01. 2015. године;
10. Давање сагласности за ратификацију Споразума о финансирању и пројекту између КfW-а, Франкфурт на Мајни (КfW) и Босне и Херцеговине (прималац) и Федерације Босне и Херцеговине (Федерација) и општина Тузла и Зеница (агенција за реализацију пројекта) за 9.490.000 евра (инвестиција) и 1.500.000

евра (пропратне мјере) – Програм водоснабдијевања и канализације у БиХ II, број: 01,02-05-2-201/15 од 02. 02. 2015. године;

11. Давање сагласности за ратификацију Споразума између Савјета министара БиХ и Владе Швајцарске Конфедерације о додјели финансијске помоћи за „Програм водоснабдијевања и отпадних вода у БиХ II“ (Обнова и надоградња система водоснабдијевања и отпадних вода у општинама Тузла и Зеница), број: 01,02-05-2-232/15 од 09. 02. 2015. године;
12. Разматрање иницијативе посланика Сенада Шепића која гласи: „Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ позива Министарство иностраних послова БиХ, амбасаде Босне и Херцеговине у државама чланицама Европске уније и Мисију Босне и Херцеговине при Европској унији у Бриселу да, у року од 15 дана, упознају Секретаријат Савјета Европске уније, Европску комисију, Европски парламент и 28 држава чланица Европске уније, са Одлуком Представничког дома и Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине од 23. фебруара 2015. године, којом је потврђена и усвојена Изјава о неопходним реформама у оквиру процеса приступања Европској унији, а коју је 29. јануара 2015. године усвојило Предсједништво БиХ“, број: 01-50-1-15-7/15 од 26. 02. 2015. године;

* * * * *

Ад. 1. Усвајање Записника са 6. сједнице Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ

Предсједавајући је рекао да је посланицима достављен Записник.

Није било примједба на Записник.

Записник са 6. сједнице усвојен је са 31 гласом “за” (из Федерације БиХ 25, из Републике Српске шест), једним “против” и без гласова “уздржан”.

Ад. 2. Усвајање записника са 1. и 2. хитне сједнице Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ

Предсједавајући је рекао да су посланицима достављени записници.

Није било примједба на записнике.

Записници са 1. и 2. хитне сједнице усвојени су једногласно, са 32 гласа “за” (из Федерације БиХ 26, из Републике Српске шест).

Ад. 3. Коментари на добијене одговоре на посланичка питања

Предсједавајући је рекао да су, у складу са чланом 174. Пословника, до ове сједнице Дома, иницијативе и питања у писаној форми поставили посланици:

- **Денис Бећировић** – упутио иницијативу Колегијуму Представничког дома, а питања поставио: Министарству спољне трговине и економских односа БиХ, Савјету министара БиХ и Министарству цивилних послова БиХ,
- **Младен Босић** – питања поставио: Савјету министара БиХ и Министарству финансија и трезора БиХ,
- **Мирсад Ђонлагих** – питање поставио министру цивилних послова БиХ и
- **Александра Пандуревић** – питање поставила Савјету министара БиХ.

Садржај иницијатива и питања предатих у писаној форми је сљедећи:

Денис Бећировић

1. Иницијатива упућена Колегијуму Представничког дома: „На основу члана 8. Пословника Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, подносим посланичку иницијативу којом се задужује Савјет министара Босне и Херцеговине да у 2015. години припреми и у парламентарну процедуру достави Приједлог закона о забрани изазивања и ширења националне, вјерске, расне и других облика мржње у Босни и Херцеговини.“
2. Питање упућено Министарству спољне трговине и економских односа БиХ: „Шта сте конкретно до сада учинили и шта планирате учинити у наредном периоду с циљем усклађивања босанскохерцеговачког законодавства с правном регулативом ЕУ која се односи на заштиту потрошача?“
3. Питање упућено Савјету министара БиХ: „Шта конкретно планирате учинити у 2015. години с циљем стварања повољнијег амбијента за привлачење директних страних инвестиција?“
4. Питање упућено Министарству цивилних послова БиХ: „Шта сте конкретно до сада учинили и шта планирате учинити на јачању капацитета институција на државном нивоу задужених за развој и обезбјеђивање квалитета високог образовања у БиХ?“

Младен Босић

Питање упућено Савјету министара БиХ и Министарству финансија и трезора БиХ: „Молим Вас да доставите податке о средствима које је од 2005. до краја 2014. године прикупила Управа за индиректно опорезивање БиХ, те како се вршила расподела прихода. Интересује нас колико се годишње издвајало средстава за враћање спољног дуга, а колико су добијале заједничке институције, ентитети и локалне заједнице.“

Александра Пандуревић

Питање упућено Савјету министара БиХ:

„Молим Вас да ми доставите списак свих:

- а) управних одбора институција на нивоу БиХ који се финансирају из Буџета институција БиХ, списак чланова за сваки наведени УО и висину накнаде за чланове УО коју су примили у периоду 01. 01. 2014 – 31. 12. 2014. на име рада у УО;
- б) надзорних одбора институција на нивоу БиХ који се финансирају из Буџета институција БиХ, списак чланова за сваки наведени надзорни одбор и висину накнаде за чланове НО коју су примили у периоду 01. 01. 2014 – 31. 12. 2014. на име рада у НО;
- ц) других сталних тијела, група, комисија (нпр. Ударна група за борбу против

тероризма) које је формирао Савјет министара, списак њихових чланова и висину накнаде коју су примили у периоду 01. 01. 2014 – 31. 12. 2014. на име рада у том тијелу.“

Мирсад Ђонлагих

Питање упућено министру цивилних послова БиХ: „Тражим да ми се достави преглед расподјеле за спорт предвиђених буџетских средстава репрезентацијама, спортским колективима и појединцима, као и осталим субјектима за протекли мандатни период.“

Предсједавајући је рекао да су до ове сједнице Дома достављени сљедећи одговори:

- На питања **Дениса Бећировића**, постављена у писаној форми на 3. сједници Дома, одговоре су доставили Савјет министара БиХ, Министарство правде БиХ и Федерални завод за запошљавање, а на питање постављено у писаној форми на 5. сједници Дома одговор је доставио предсједник Федерације БиХ,
- На питање **Саше Магазиновића**, постављено у усменој форми на 3. сједници Дома, одговор је доставио Савјет министара БиХ,
- На питање **Салка Соколовића**, постављено у усменој форми на 3. сједници Дома, одговор је доставио Савјет министара БиХ).

Достављени одговор коментарисао је Саша Магазиновић. У оквиру коментара није постављено додатно питање.

Ад. 4. Захтјев посланика Дамира Арнаута за разматрање Приједлога закона о допуни Изборног закона БиХ по хитном поступку, у складу са чланом 133. Пословника, закон број: 01-02-1-2/15 од 23. 02. 2015. године

Предсједавајући је дао уводне напомене.

У расправи су учествовали: Дамир Арнаут, Саша Магазиновић, Александра Пандуревић, Борјана Кришто, Никола Ловриновић, Хазим Ранчић, Мирсад Ђонлагих, Заим Бацковић, Мирсад Исаковић, Шефик Џаферовић, Борислав Бојић и Момчило Новаковић.

Захтјев за хитни поступак није усвојен - „за“ је гласало седам посланика (из Федерације БиХ), „против“ 22, а „уздржана“ су била два посланика.

Затим се Дом, у складу са чланом 133. став (4) Пословника, изјашњавао о скраћеној процедури. Скраћена процедура није прихваћена – „за“ је гласало девет посланика (из Федерације БиХ), „против“ 22, а „уздржан“ је био један посланик. Предсједавајући је констатовао да ће се Приједлог закона о допуни Изборног закона БиХ разматрати по основном законодавном поступку.

Ад. 5. Приједлог закона о облигационим односима у цивилном ваздухопловству БиХ, предлагач: Савјет министара БиХ, закон број: 01,02-02-1-33/14 од 24. 07. 2014. године (друго читање)

Након уводних напомена предсједавајућег није било расправе.

Приједлог закона о облигационим односима у цивилном ваздухопловству БиХ усвојен је у другом читању са 28 гласова „за“ (из Федерације БиХ 22, из Републике Српске шест), без гласова „против“ и четири гласа „уздржан“. Тиме су усвојена 62 амандмана из Извјештаја Уставноправне комисије, који гласе:

Амандман I

У члану 1. став (2) и (3) бришу се.

Амандман II

У члану 2. тачка а) мијења се и гласи:

„а) „аеродром“ је одређено подручје на земљи или води (укључујући све објекте, инсталације и опрему) намијењено у потпуности или дјелимично за кретање, полијетање, слијетање и боравак ваздухоплова;“.

Тачка б) брише се, а тачка ц) постаје тачка б).

Тачка е) постаје тачка д), мијења се и гласи:

„д) „путна карта“ је документ у писаној или електронској форми који је издао или овјерио ваздушни оператер или његов овлашћени агент на основу којег путник остварује право на превоз;“.

Тачка ф) брише се, а тачка г) постаје тачка ф).

У тачки х), ријечи: „или, у случају директно везаних летова, одредиште посљедњег лета;“ брише се.

Тачка к) постаје тачка ј), мијења се и гласи:

„ј) „Лице које има право на надокнаду“ је лице које је на основу судске одлуке проглашено насљедником путника“.

Тачка јј) постаје тачка ии) мијења се и гласи:

„ии) „узастопни ваздушни оператер“ је ваздушни оператер који обавља дио тог превоза уз пристанак путника, односно наручиоца превоза на основу уговора о превозу, уговореним са првим ваздушним оператером.“

Амандман III

Члан 3. мијења се и гласи:

„Члан 3.

(Област примјене)

(1) Овај закон примјењује се на:

- а) путнике који путују ваздухопловом који полијеће с аеродрома на територији Босне и Херцеговине, потписнице Споразума о ЕСАА (у даљем тексту: ЕСАА подручје);

б) путнике који путују ваздухопловом који полијеће с аеродрома који се налази у некој трећој земљи ка аеродрому на територији Босне и Херцеговине, осим ако су добили погодности или накнаду и ако им је пружена помоћ у тој трећој земљи, под условом да је ваздушни оператер за дати лет ваздушни оператер државе потписнице Споразума о ЕСАА.

(2) Овај закон примјењује се под условом да:

а) путници из става (1) тач. а) и б) имају потврђену резервацију за лет и да се, осим у случају отказивања лета из члана 30. овог закона, појаве на пријавници:

- 1) на начин и у вријеме како је то утврдио ваздушни оператер, туристички оператер или овлашћени путнички агент, или
- 2) ако није назначено вријеме, најкасније 45 минута прије објављеног времена полијетања;

б) је ваздушни оператер или туристички оператер премјестио путнике с лета за који су имали резервацију на други лет, без обзира на разлог.

(3) Овај закон примјењује се и на путнике који имају путну карту издату по програму за путнике који често путују или коју су, по неком другом комерцијалном програму, издали ваздушни оператер или туристички оператер.

(4) Овај закон не примјењује се на путнике који путују бесплатно или по умањеној цијени карте која широј јавности није директно или индиректно доступна.

(5) Овај закон примјењује се на сваког оперативног ваздушног оператера који пружа превоз путницима обухваћеним ст. (1) и (2) овог члана. Када ваздушни оператер који нема уговор с путником извршава обавезе из овог закона, сматра се да то чини у име лица које има уговор с тим путником.

(6) Одредбе овог закона не утичу на права путника предвиђена Законом о заштити потрошача у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", број 25/06).

(7) Овај закон не примјењује се на случајеве отказивања пакет-аранжмана који су отказани из разлога који је другачији од оног због којег је отказан лет."

Амандман IV

Члан 4. мијења се и гласи:

„Члан 4.

(Превоз који обавља држава и превоз поштанских артикала)

(1) Овај закон примјењује се и на ваздухоплове државе или ентитета ако су испуњени услови наведени у члану 1. овог закона.

(2) Приликом превоза поштанских артикала, оператер је одговоран само надлежној поштанској управи, у складу са прописима који се примјењују на односе између оператера и поштанских управа.

(3) Осим у случајевим наведеним у ставу (2) овог члана, одредбе овог закона не примјењују се на превоз поштанских артикала."

Амандман V

Члан 5. мијења се и гласи:

„Члан 5.

(Путници и пртљаг)

- (1) У погледу превоза путника, ваздушни оператер дужан је да изда појединачну или колективну путну карту, која садржи:
  - а) ознаку мјеста поласка и доласка;
  - б) ако се мјесто поласка и мјесто доласка налазе на територији једне државе, а једно или више мјеста за заустављање на територији друге државе, назнаку најмање једног мјеста за заустављање.
- (2) У погледу превоза путника, ваздушни оператер може издати документ другачији од оног наведеног у ставу (1) овог члана, који обавезно садржи информације наведене у ставу (1) тач. а) и б) овог члана, с тим да ће путницима дати на увид писмену изјаву о оваквој информацији.
- (3) Ваздушни оператер издаје путнику пртљажну идентификациону картицу за сваки пријављени комад пртљага.
- (4) Ваздушни оператер издаје путнику писмено обавјештење о ограничењу одговорности ваздушног оператера у случају смрти или повреде путника, или губитка или оштећења пртљага и кашњења.
- (5) Одредбе овог закона примјењују се и у случајевима када ваздушни ваздушни оператер не поступи у складу са ст. (1) тач. а) и б), (2) и (3) и (4) овог члана.“

Амандман VI

Члан 6. мијења се и гласи:

„Члан 6.

(Терет)

- (1) У погледу превоза терета, ваздушни оператер издаје теретни лист.
- (2) Било који други документ који садржи извјештај о превозу који ће бити обављен може бити замијењен издавањем теретног листа за превоз ваздухом. Ако се користе такви документи, ваздушни оператер ће, ако то од њега затражи пошљалац робе, доставити пошљалоцу признаницу о терету, којом се одобрава идентификовање пошљке и приступ информацијама садржаним у извјештају наведеном у поменутом документу.“

Амандман VII

Члан 8. мијења се и гласи:

„Члан 8.

(Документ који се односи на природу терета)

У случају потребе да испуни царинске, полицијске или сличне формалности, од пошиљаоца се може затражити да покаже документ који наводи која је природа терета која се превози.“

Амандман VIII

У члану 9. став (4) мијења се и гласи: “Уколико, на захтјев пошиљаоца, ваздушни оператер састави теретни лист, сматраће се да је поступио у име пошиљаоца.“

Амандман IX

Члан 11. мијења се и гласи:

„Члан 11.

(Непридржавање услова садржаних у документацији)

Непридржавање одредаба чл. 6. и 10. овог закона неће утицати на ваљаност уговора о превозу, на који ће се, без обзира на наведено, примјењивати одредбе овог закон.“

Амандман X

Члан 12. мијења се и гласи:

„Члан 12.

(Одговорност за појединости у документацији)

- (1) Пошиљалац је одговоран за уредност, тачност и исправност појединости и изјава које се односе на терет, а које је унио он или су унесени у његово име у теретни лист, или их је он доставио или су у његово име достављени ваздушном оператеру како би их овај унио у признанице о предатом терету, или у извјештај који се доставља уз документ описан у члану 6. став (2) овог закона.
- (2) Одредба става (1) овог члана се, такође, примјењује у случају када је лице које врши дужност у име пошиљаоца истовремено и представник ваздушног оператера.
- (3) Пошиљалац је одговаран за штету која је проузрокована ваздушном оператеру, укључујући и штету за коју је ваздушни оператер одговоран трећим лицима ако штета настане због недостатка, нетачности и неисправности података и исправна из става (1) овог члана. Пошиљалац ће бити ослобођен одговорности за проузроковану штету ако докаже да је штету проузроковао ваздушни оператер или лице које дјелује у његово име, односно да је штету проузроковало треће лице уношењем неуредних, нетачних и неисправних појединости и изјава које се односе на терет у признанице о предатом терету, или у извјештај који се доставља уз документ описан у члану 6. став (2) овог закона.

- (4) Пошиљалац је одговоран за штету која је проузрокована лицима, ваздухоплову и другим стварима дјеловањем својстава терета који је предат на превоз, изузев ако ваздушном оператеру та својства нису била нити морала бити позната.

Амандман XI

Члан 13. мијења се и гласи:

„Члан 13.

(Документација којом се доказује вриједност)

- (1) Теретни лист или признаница о предатом терету доказ су о закључењу уговора, пријему терета и наведених услова превоза.
- (2) Било који податак наведен у теретном листу или признаници о предатом терету, а који се односи на тежину, димензије и амбалажу, као и они који се односе на број пакета, представља доказ о истинитости наведених података.
- (3) Било који податак наведен у теретном листу или признаници о предатом терету, а који се односи на количину, запремину и стање терета, уколико их је ваздушни оператер провјерио, те то навео у теретном листу, или ако је у питању спољашње стање терета и амбалаже, представља доказ о истинитости наведених података.“

Амандман XII

Члан 14. мијења се и гласи:

„Члан 14.

(Право на располагање теретом)

- (1) Пошиљалац робе има право да располаже теретом тако што ће га вратити на полазни или долазни аеродром, или тако што ће га зауставити током путовања у тренутку било којег слијетања, или захтијевати да буде достављен на мјесто испоруке или да, за вријеме путовања, буде достављен лицу које није првобитно наведено као прималац робе, или тражећи да буде враћен на полазни аеродром. Пошиљалац неће користити ово право на располагање теретом на начин који може угрозити ваздушног оператера или друге пошиљаоце робе и мора надокнадити све трошкове до којих дође уживањем овог права.
- (2) Ако је немогуће извршити налоге пошиљаоца робе, ваздушни оператер о томе мора обавијестити пошиљаоца.
- (3) Ако ваздушни оператер испуни пошиљачев захтјев за располагање теретом, иако му није поднесен трећи примјерак теретног листа, према члану 9. став (2) овог закона дужан је да надокнади штету узроковану испуњењем тог захтјева особи која је овлашћени ималац трећег примјерка теретног листа.
- (4) Без обзира на одредбу става (3) овог члана, оператер има право на поврат исплаћене накнаде према пошиљаоцу.
- (5) У случају да извршење захтјева за располагање теретом није могуће или да би се његовим извршењем узроковала штета оператеру или имаоцима захтјева за

располагањем другим теретом, ваздушни оператер је обавезан да о томе обавијести пошиљаоца.

- (6) Право располагања теретом које је пренесено на пошиљаоца престаје да важи у тренутку када почиње да важи право примаоца терета, у складу са чланом 15. овог закона. Ако прималац не преузме терет, или с њим није могуће ступити у контакт, право на располагање теретом припада пошиљаоцу.“

Амандман XIII

У члану 15. став (3) мијења се и гласи:

„(3) Ако ваздушни оператер призна губитак терета или ако терет није стигао прије истека рока од седам дана од дана када је требало да стигне, прималац има право на накнаду штете у складу с уговором о превозу.“

Амандман XIV

Члан 17. мијења се и гласи:

„Члан 17.

(Однос између трећих страна)

- (1) Одредбе чланова 14, 15. и 16. примјењују се на однос између пошиљаоца и примаоца, као и на међусобне односе трећих страна уколико њихова права произлазе из права пошиљаоца или примаоца.
- (2) Право на располагање теретом, испорука терета и примјена права пошиљаоца и примаоца могу се измијенити само ознаком "express" у теретном листу или признаници о испоруци терета.“

Амандман XV

Члан 18. мијења се и гласи:

„Члан 18.

(Царинске, полицијске и формалности других државних органа)

- (1) Пошиљалац мора прибавити информације и документе који су неопходни ради задовољења царинских, полицијских и формалности других државних органа, прије него што терет буде испоручен примаоцу. Пошиљалац је одговоран оператеру за штету која је проузрокована услед недостатка или непотпуности или нерегуларности таквих информација или докумената, осим ако је до штете дошло грешком оператера, његових службеника или представника.
- (2) Ваздушни оператер није обавезан да провјерава тачност таквих информација или докумената.“

Амандман XVI

Члан 19. мијења се и гласи:

„Члан 19.

(Одговорност ваздушног оператора)

- (1) Одговорност ваздушног оператора ЕСАА подручја у погледу путника и њиховог пртљага уређује се одредбама овог закона.
- (2) Обавеза осигурања ваздушног оператора ЕСАА подручја подразумијева осигурање до одговарајуће висине осигурања која свим лицима која имају право на накнаду штете обезбјеђује исплату цјелокупног износа на који имају право у складу с одредбама овог закона и члана 4. тачка (х) Додатка I Правилника о радној дозволи ваздушног оператора и заједничким правилима за обављање ваздушног превоза ("Службени гласник БиХ", број: 66/10).“

Амандман XVII

Члан 20. мијења се и гласи:

„Члан 20.

(Смрт или повреде путника)

- (1) Ваздушни оператер одговоран је за штету претрпљену у случају смрти или физичке повреде путника само под условом да је до незгоде, која је проузроковала смрт или повреду, дошло у ваздухоплову или за вријеме било које од операција укрцавања или искрцавања.
- (2) Ваздушни оператер ЕСАА подручја, без одгађања, а најкасније 15 дана од дана утврђивања идентитета физичког лица које има право на накнаду штете, исплаћује аконтацију сразмјерну тешкоћама које је то лице претрпјело и која му омогућава да задовољи тренутне материјалне потребе.
- (3) Аконтација у случају смрти не смије бити мања од 16.000 SDR по путнику у противвриједности у конвертибилним маркама.
- (4) Аконтација не представља признање одговорности ваздушног оператора.
- (5) У случају исплате аконтације, она ће бити компензована каснијим износима исплаћеним на основу одговорности ваздушног оператора ЕСАА подручја.
- (6) Аконтација неће бити враћена односно компензована, осим у случајевима прописаним у члану 24. овог закона или у случају када је исплаћена лицу које није имало право на накнаду штете.“

Амандман XVIII

Члан 21. мијења се и гласи:

„Члан 21.

(Оштећења пртљага)

- (1) Ваздушни оператер одговоран је за штету претрпљену у случају оштећења или губитка предатог пртљага само у случају да је до догађаја који је довео до оштећења или губитка дошло у ваздухоплову или у било којем тренутку од када је предати пртљаг био у надлежности ваздушног оператера. Међутим, ваздушни оператер није одговоран ако и у оној мјери у којој је до оштећења дошло због недостатка који је својствен пртљагу, лошег квалитета или мане самог пртљага.
- (2) Ако ваздушни оператер призна губитак предатог пртљага или ако предати пртљаг није стигао након истека рока од 21 дан након дана када је требало да стигне, путник има право на накнаду штете у складу с овим законом и уговором о превозу.“

Амандман XIX

У члану 22. став (1) мијења се и гласи: „Ваздушни оператер је одговоран за штету насталу у случају оштећења или губитка терета само у случају ако је до догађаја који је узроковао штету дошло током превоза ваздухом.“

Амандман XX

Члан 24. мијења се и гласи:

„Члан 24.

(Ослобађање од одговорности)

Ваздушни оператер ослобађа се или се дјелимично ослобађа од одговорности за штету ако докаже да је штета проузрокована или је њеном настанку допринијела намјера или непажња или пропуст особе која захтијева накнаду штете, у мјери у којој су намјера или непажња или пропуст проузроковали штету или су допринијели њеном настанку.“

Амандман XXI

Члан 25. мијења се и гласи:

„Члан 25.

(Накиада штете у случају смрти или повреде путника)

- (1) Ваздушни оператер не може искључити или ограничити своју одговорност за штету проузроковану на начин предвиђен одредбом члана 20. став (1) овог закона, и то за штету која не прелази 113.100 SDR за сваког путника.
- (2) Ваздушни оператер није одговоран за штету чији износ прелази 113.100 SDR-а за сваког путника, на начин како је то предвиђено чланом 20. став (1) овог закона, ако докаже да:
  - а) штета није настала услед непажње или грешке или пропуста оператера или његових запослених или представника; или
  - б) је штете настала услед непажње или грешке или пропуста трећег лица.“

Амандман XXII

Члан 26. мијења се и гласи:

„Члан 26.

(Ограничења одговорности у односу на кашњење пртљага и терета)

- (1) Ваздушни оператер одговоран је за штету проузроковану кашњењем из члана 23. овог закона до износа од 4.694 SDR за сваког путника.
- (2) Ваздушни оператер је одговоран за уништење, губитак, оштећење или закашњење пртљага до износа од 1.131 SDR за сваког путника, осим ако је путник, у тренутку када је пртљак предат оператеру, дао специјалну изјаву о већој вриједности пртљага и платио додатну накнаду.
- (3) У случају из става (2) овог члана ваздушни оператер дужан је да плати износ који не прелази износ наведен у специјалној изјави.
- (4) Ваздушни оператер је одговоран за штету проузроковану на терету у случају његовог уништења, губитка, оштећења или закашњења до износа од 19 SDR по килограму терета, осим ако је, у тренутку када је терет предат оператеру, пошиљалац дао специјалну изјаву о већој вриједности и платио додатну накнаду. У том случају, оператер је дужан да плати износ који не прелази наведену накнаду.
- (5) У случају уништења, губитка, оштећења или закашњења дијела терета или било којег предмета садржаног у њему, приликом одређивања износа на који се ограничава одговорност оператера, у обзир се узима само укупна тежина једног или више пакета на које се односи наведени текст. Међутим, када уништење, губитак, оштећење или закашњење дијела терета или било којег предмета садржаног у њему утиче на вриједност осталих пакета обухваћених истим теретним листом или истом признаницом, или, ако они нису издати, истим извјештајем сачуваним у неком другом документу из члана 6. став (2) овог закона, укупна тежина једног таквог пакета или више пакета такође се узима у обзир приликом одређивања границе одговорности.
- (6) Одредбе ст. (1) и (2) овог члана не примјењују се у случају да је штета проузрокована намјером, грешком или пропустом оператера, његових запослених или представника.“

Амандман XXIII

Члан 27. мијења се и гласи:

„Члан 27.

(Конверзија монетарних јединица)

Конверзија износа SDR у конвертибилне марке (KM) обавља се у складу са методом конверзије коју примјењује Међународни монетарни фонд, а која је на снази на дан доношења пресуде за накнаду штете.“

Амандман XXIV

У члану 32. став (5) ријечи: „(travel vouchers)“ бришу се.

У члану 32. став (6) ријечи: „(the great circle route method)“ бришу се.

Амандман XXV

У члану 36. став (2) мијења се и гласи: „Став (1) овог члана не примјењује се на путнике добровољце чија су права регулисана чланом 29. став (1) овог закона.“

Амандман XXVI

Члан 37. мијења се и гласи:

„Члан 37.

(Право на поврат исплаћене накнаде)

- (1) У случајевима када ваздушни оператер плати накнаду или испуни друге обавезе предвиђене овим законом, има право да потражује накнаду од било којег лица, укључујући треће стране, у складу са важећим законом.
- (2) Овим законом се не ограничава право ваздушног оператера да потражује на поврат исплаћене накнаде новца од туристичког оператера или неког другог лица с којим ваздушни оператер има уговор.
- (3) Одредбе овог закона не ограничавају право туристичког оператера или треће стране, осим путника с којим ваздушни оператер има уговор, да потражује поврат новца или накнаду од ваздушног оператера, у складу са релевантним важећим законима.“

Амандман XXVII

Члан 38. мијења се и гласи:

„Члан 38.

(Обавеза обавјештавања путника о њиховим правима)

- (1) Ваздушни оператер обезбјеђује да на пријавници путницима буде постављено јасно видљиво и читљиво следеће обавјештење: 'Ако вам је ускраћено укрцавање или је ваш лет отказан или одгођен на најмање два сата, на пријавници или капији за укрцавање потражите сажетак у којем су наведена ваша права, посебно у погледу накнаде и помоћи'.
- (2) Ваздушни оператер који ускраћује укрцавање или отказује лет мора сваком путнику дати писмено обавјештење у којем се наводе правила за накнаду и помоћ у складу са овим законом.
- (3) Ваздушни оператер дужан је да у року не краћем од два сата достави сваком путнику чији лет касни писмено обавјештење. Путнику се у писаној форми морају дати и контакт информације о органу надлежном за поступање по питању заштите права путника, а који је утврђен чланом 40. овог закона.
- (4) Ваздушни оператер на адекватан начин обезбјеђује обавјештење и за слијепи и слабовидна лица.“

Амандман XXVIII

Члан 39. мијења се и гласи:

„Члан 39.

(Искључивање одбацавања одговорности)

- (1) Овим законом забрањује се свако искључивање одговорности ваздушног оператора.
- (2) У случају да ваздушни оператер не поступи у складу са ставом (1) овог члана, односно не обавијести или неправилно обавијести путника о његовим правима, путник има право да покрене поступак пред надлежним судом.“

Амандман XXIX

Члан 40. мијења се и гласи:

„Члан 40.

(Надлежни орган за поступање по питању заштите права путника)

- (1) На основу овог закона, надлежни орган за поступање по питању жалби путника који се превозе ваздухом, а чија су права угрожена, јесте Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине (у даљем тексту: BHDCA).
- (2) Сваки путник који путује с аеродрома у Босни и Херцеговини на аеродроме ЕСАА подручја и обратно, те сваки путник који путује с аеродрома у Босни и Херцеговини на аеродроме у трећим земљама и обратно, може уложити жалбу BHDCA због кршења његових права по овом закону.
- (3) BHDCA ће на основу овог закона донијети посебан пропис којим ће утврдити поступак за поступање по жалбама путника којим су угрожена права утврђена овим законом.“

Амандман XXX

Члан 41. мијења се и гласи:

„Члан 41.

(Клаузула о ограничењима)

Уговором о превозу ваздушни оператер може уговорити више износе накнада у случајевима одговорности од оних наведених у овом закону.“

Амандман XXXI

Члан 42. мијења се и гласи:

„Члан 42.

(Ништавост одредаба уговора)

Свака одредба уговора о превозу путника, пртљага или терета којом се оператер ослобађа од одговорности или којом се одређује нижи ниво одговорности од оног прописаног овим законом је ништава и не производи правно дејство. Ништавост такве

одредбе уговора о превозу путника, пртљага или терета не утиче на ваљаност осталих одредаба уговора на које се примјењује одредбе овог закона.“

Амандман XXXII

Члан 43. мијења се и гласи:

„Члан 43.

(Слобода уговарања)

- (1) Ваздушни оператер ће одбити да закључи уговор о превозу који је противан овом закону.
- (2) Ваздушни оператер може поставити и другачије услове превоза ако они нису у супротности с одредбама овог закона.
- (3) Сви ваздушни превозници приликом продаје услуга ваздушног превоза унутар ЕСАА подручја обезбјеђују да сажетак главних одредаба уговора о превозу, којима се уређује одговорност ваздушног оператера према путницима и њиховом пртљагу, укључујући рокове за подношење тужбе за накнаду штете и могућност давања посебне изјаве о пртљагу, буде доступан путницима на свим продајним мјестима, укључујући продају путем телефона или интернета. Како би удовољили овом захтјеву за пружање информација, ваздушни превозници користиће обавјештење, како је то наведено у члану 44, овог закона. Такав сажетак или обавјештење не може се користити као основа за подношење захтјева за надокнаду штете нити за тумачење одредаба овог закона.
- (4) Осим захтјева у вези с пружањем информација из става (1) овог члана, сви ваздушни превозници, за ваздушни превоз који се обавља или продаје, сваком путнику издају писмено обавјештење о:
  - а) граници одговорности оператера која важи за дати лет у случају смрти или повреде, уколико таква граница постоји;
  - б) граници одговорности оператера која важи за дати лет у случају уништења, губитка или оштећења пртљага, као и упозорење да путник приликом регистрација пртљага треба да упозори авио-компанију на сав пртљак чија вриједност прелази тај износ, или пртљак у цјелини треба да осигура прије путовања;
  - ц) граници одговорности оператера која важи за дати лет за штету изазвану кашњењем.
- (5) Када превоз у цјелини обављају ваздушни оператери из ЕСАА подручја, ограничења која су наведена у складу са захтјевима за пружање информација из ст. (1) и (2) јесу ограничења утврђена овим законом, осим у случају када ваздушни оператер ЕСАА подручја добровољно примјењује ограничења која су виша од ограничења прописаних овим законом.
- (6) На превоз који обављају ваздушни превозници изван ЕСАА подручја примјењују се ст. (1) и (2) овог члана, само у погледу превоза у ЕСАА подручје, из њега или у њему.“

Амандман XXXIII

Члан 45. мијења се и гласи:

„Члан 45.

(Основ за потраживања одштете)

Свако потраживање накнаде штете лица које има право на накнаду штете на основу овог закона, уговора о превозу или је проистекло из пресуде о почињеном кривичном дјелу подлијеже условима и ограничењима одговорности на начин утврђен овим законом.“

Амандман XXXIV

Члан 46. мијења се и гласи:

„Члан 46.

(Запослени и представници ваздушног оператора)

- (1) Запослени или представник ваздушног оператора против којег је покренута тужба због накнаде штете, на основу овог закона, може се ослободити од одговорности ако докаже да је за ваздушног оператора радио у оквиру својих овлашћења. Запослени или представник ваздушног оператора има право да се позива на ограничења од одговорности за насталу штету на која се позива и оператор у складу с овим законом.
- (2) Акумулирање износа накнаде штете од ваздушног оператора, његових службеника и представника неће прелазити утврђене износе ограничења од одговорности за насталу штету, утврђена овим законом.
- (3) Осим у погледу превоза терета, одредбе ст. (1) и (2) овог члана не примјењују се ако се докаже да је штета проистекла из поступка или омашке службеника или представника почињених с намјером да се изазове штета или несмотрено и знајући да ће вјероватно доћи до штете.“

Амандман XXXV

Члан 48. мијења се и гласи:

„Члан 48.

(Смрт одговорног лица)

У случају смрти одговорног лица ваздушног оператора, оштећени подноси тужбу за накнаду штете против његовог насљедника.“

Амандман XXXVI

Члан 49. мијења се и гласи:

„Члан 49.

(Надлежности)

- (1) Захтјев за накнаду штете оштећени подноси надлежном суду на територији Босне и Херцеговине.
- (2) У случају смрти или повреде путника, оштећени може поднијети захтјев за накнаду штете надлежном суду на територији Босне и Херцеговине, или на територији државе у којој је путник у тренутку несреће имао своје стално пребивалиште, а према којој и од које оператер саобраћа у превозу путника ваздухом или својим ваздухопловом или ваздухопловом другог ваздухопловног оператера на основу комерцијалног споразума, у којој тај оператер обавља превоз путника ваздухом и у којој ваздушни оператер изнајмљује или посједује просторије или их изнајмљује или посједује други оператер с којим је наведени оператер потписао комерцијални споразум.“

Амандман XXXVII

Члан 51. мијења се и гласи:

„Члан 51.

(Узастопни превоз)

- (1) Узастопни оператери дужни су да се придржавају одредаба овог закона.
- (2) Путник или лице које има право на накнаду штете подноси захтјев за накнаду штете против оператера који је вршио превоз током којег је дошло до несреће, догађаја или кашњења, осим када је изричитим споразумом између узастопних оператера први оператер преузео одговорност за цијело путовање.
- (3) У вези с пртљагом или теретом, путник или пошиљалац има право на поступак против првог оператера, и путник или прималац, који има право на доставу, има право на поступак против посљедњег оператера, и надаље, свако од њих може повести поступак против оператера који је вршио превоз у току којег је дошло до уништења, губитка, оштећења или закашњења. Ови превозници су заједно и појединачно одговорни путнику или пошиљалоцу или примаоцу.“

Амандман XXXVIII

Члан 52. мијења се и гласи:

„Члан 52.

(Право на наплату штете од трећег лица)

Ако је штету у превозу путника, пртљага или терета проузроковало треће лице, оператер који је надокнадио штету путнику или лицу које има право на надокнаду штете има право да покрене поступак за поврат исплаћене накнаде против трећег лица које је проузроковало штету.“

Амандман XXXIX

Члан 53. мијења се и гласи:

„Члан 53.

(Путници са смањеном покретљивошћу или путници са посебним потребама)

- (1) Ваздушни оператер дужан је да обезбиједи предност приликом превоза, укрцавања на или искрцавања са ваздухоплова путницима са смањеном покретљивошћу или путницима са посебним потребама и њиховој пратњи, као и дјеци без пратње родитеља или староца, у односу на друге путнике.
- (2) Ваздушни оператер дужан је да, у случајевима ускраћеног укрцавања, отказивања или кашњења лета у било ком трајању, лицима из става (1) овог члана обезбиједи право на збрињавање у складу са чланом 34. овог закона.
- (3) Овим законом успостављају се правила за пружање помоћи путницима из става (1) овог члана, без дискриминације.
- (4) Одредбе овог закона примјењују се на путнике из става (1) овог члана која користе комерцијалне путничке услуге у ваздушном саобраћају при одласку с аеродрома, транзиту кроз аеродром или доласку на аеродром, када се тај аеродром налази на територији Босне и Херцеговине.
- (5) Овај закон се не односи на права путника утврђена чл. 79 - 90. Закона о заштити потрошача у Босни и Херцеговини и на права путника утврђена чл. 28 - 31. овог закона.“

Амандман XL

Члан 54. мијења се и гласи:

„Члан 54.

(Спречавање одбијања превоза)

Ваздушни оператер или његов представник, приликом превоза путника из члана 53. става (1) овог закона, мора:

- а) прихватити резервацију за лет са аеродрома или на аеродром на који се примјењује овај закон;
- б) извршити укрцавање на ваздухоплов на аеродрому на који се примјењује овај закон, под условом да путник посједује важећу карту и резервацију.“

Амандман XLI

У члану 59. став (3) мијења се и гласи: „Управни орган аеродрома може од корисника аеродрома захтијевати плаћање посебне накнаде у сврху финансирања помоћи лицима из става (1) члана 53. овог закона.“

Амандман XLII

Члан 64. мијења се и гласи:

„Члан 64.

(Ограничавање или одбијање обавеза)

Ваздушни оператер или његов представник не смију ограничити нити одбити своје обавезе према путницима из става (1) члана 53. овог закона.“

Амандман XLIII

Члан 66. мијења се и гласи:

„Члан 66.

(Поступак у случају приговора)

- (1) Путник из члана 53. став (1) овог закона, који сматра да је ваздушни оператер или његов представник или управни орган аеродрома поступио противно одредбама чл. 53 - 64. овог закона, обратиће им се приговором са захтјевом за остваривање права путника са смањеном покретљивошћу или са посебним потребама, прописаних овим законом.
- (2) Ако ваздушни оператер или његов представник или управни орган аеродрома не поступи по приговору и захтјеву путника из члана 53. став (1) овог закона, он може уложити жалбу о наводној повреди BHDCA.
- (3) Ако је за поступање по жалби надлежан орган друге државе, BHDCA је дужна да прослиједи жалбу органу те државе на поступање.
- (4) BHDCA је дужна да предузме мјере да путници са смањеном покретљивошћу или путници са посебним потребама буду обавијештени о својим правима по овом закону, као и о могућности улагања жалбе BHDCA.“

Амандман XLIV

Члан 67. мијења се и гласи:

„Члан 67.

(Помоћ путницима са смањеном покретљивошћу и путницима са посебним потребама)

- (1) Ваздушни оператер и управни орган аеродрома дужни су да пружи помоћ која је неопходна да се путницима са смањеном покретљивошћу и путницима са посебним потребама омогући да:
  - а) најаве свој долазак на аеродром и захтјев за помоћ на за то означеним тачкама унутар и ван терминалних зграда наведених у члану 56. овог закона;
  - б) се крећу од означене тачке до пријавног пулта;
  - ц) се пријаве и региструју пртљаг;

д) дођу од пријавног пулта до ваздухоплова, уз завршавање имиграционих, царинских и безбједносних процедура;

е) се укрцају у ваздухоплов, уз обезбијеђен лифт, инвалидска колица или другу неопходну помоћ, по потреби;

ф) дођу од врата ваздухоплова до својих сједишта;

г) смјесте и узму свој пртљаг у ваздухоплову;

х) дођу од својих сједишта до врата ваздухоплова;

и) се искрцају из ваздухоплова, уз обезбијеђен лифт, инвалидска колица или другу неопходну помоћ, по потреби;

ј) дођу од ваздухоплова до простора за преузимање пртљага и узму свој пртљаг, уз завршавање имиграционих, царинских и безбједносних процедура;

к) дођу од простора за преузимање пртљага до означене тачке;

л) стигну на везани лет када су у транзиту, уз помоћ и на ваздушној и на земаљској страни, као и у оквиру и између терминала, према потреби;

м) дођу до тоалета, ако је потребно.

(2) Када путнику са смањеном покретљивошћу или путнику са посебним потребама помоћ пружа лице које је у његовој пратњи, том лицу се, на захтјев, мора дозволити пружање неопходне помоћи на аеродрому, као и приликом укрцавања и искрцавања.

(3) За прихват и отпрему неопходне опреме за кретање путнику са смањеном покретљивошћу или путнику са посебним потребама, укључујући и електрична колица, путници из члана 53. став (1) дужни су обавијестити ваздушног оператора и управи орган аеродрома најраније 48 сати прије лета.

(4) У случају привремено изгубљене или оштећене опреме неопходне за кретање путника са смањеном покретљивошћу или путника са посебним потребама, укључујући и електрична инвалидска колица, ваздушни оператор дужан је да обезбиједи замјену изгубљене или оштећене опреме, укључујући и електрична инвалидска колица.

(5) Ваздушни оператор и управи орган аеродрома дужни су да изврше и прихват и отпрему цертифицираних пасажера.

(6) Ваздушни оператор дужан је да путнику са смањеном покретљивошћу или путнику са посебним потребама достави све информације потребне за лет у одговарајућој форми.“

Амандман XLV

Члан 69. мијења се и гласи:

„Члан 69.

(Комбиновани превоз)

У случају комбинованог превоза који се дијелом обавља ваздухом, а дијелом било којом другом врстом превоза, одредбе овог закона се, сагласно члану 22. став (4) овог закона, примјењују само на превоз ваздухом, под условом да је превоз ваздухом један од услова наведених у члану 1. овог закона.“

Амандман XLVI

Члан 70. мијења се и гласи:

„Члан 70.

(Уговорени и стварни оператер)

Одредбе овог поглавља примјењују се на уговор између уговореног оператера с којим је путник или пошљалац закључио уговор о превозу и стварног оператера.“

Амандман XLVII

Члан 71. мијења се и гласи:

„Члан 71.

(Појединачна одговорност уговореног и стварног оператера)

Уговорени и стварни оператер за штету проузроковану путницима, пртљагу или терету одговарају у складу с одредбама овог закона. Уговорени оператер одговара за штету у односу на цјелокупни превоз, док стварни оператер одговара само за превоз који обавља.“

Амандман XLVIII

Члан 73. мијења се и гласи:

„Члан 73.

(Захтјеви и приговори)

Сви захтјеви или приговори које путник или лице које има право на накнаду штете подносе у складу с овим законом против уговореног оператера подједнако се односе и на стварног оператера, за превоз који је он обавио.“

Амандман XLIX

Члан 78. мијења се и гласи:

„Члан 78.

(Ништавост одредаба уговора)

Одредбе уговора којим се уговорени или стварни оператер ослобађају од одговорности за штету или којим се одређује нижи износ накнаде штете од оног утврђеног овим законом су ништаве. Ништавост тих одредаба уговора неће утицати на ваљаност осталих одредаба уговора о превозу које су у складу с овим законом.“

Амандман L

Члан 80. мијења се и гласи:

„Члан 80.

(Обавезна примјена)

На уговоре закључене између стварних и уговорених оператера обавезно се примјењују одредбе овог закона.“

Амандман LI

Члан 82. мијења се и гласи:

„Члан 82.

(Обим примјене)

- (1) Овај закон примјењује се на све ваздушне оператере чији ваздухоплови лете из Босне и Херцеговине, према Босни и Херцеговини, и преко територије Босне и Херцеговине.
- (2) Овај закон не примјењује се на:
  - а) државне ваздухоплове;
  - б) макете ваздухоплова са МТОМ масом мањом од 20 кг;
  - ц) летјелице које полијећу без сопственог погона (укључујући моторне параглајдере и змајеве);
  - д) везане балоне;
  - е) папирне змајеве;
  - ф) падобране;
  - г) ваздухоплове, укључујући једрилице, са МТОМ масом мањом од 500 кг, и микролаке летјелице које се користе:
    - 1) у некомерцијалне сврхе, или
    - 2) за локалну наставу летења која не обухвата прелажење међународних граница.“

Амандман LII

Члан 85. мијења се и гласи:

„Члан 85.

(Осигурање у погледу одговорности за путнике, пртљаг и терет)

- (1) У погледу превоза путника, минимална сума осигурања за одговорност ваздушног оператора који обавља комерцијалне летове је 250.000 SDR по путнику.
- (2) У погледу превоза пртљага, минимална сума осигурања за одговорност ваздушног оператора који обавља комерцијалне летове је 1.131 SDR по путнику.
- (3) У погледу превоза терета, минимална сума осигурања за одговорност ваздушног оператора који обавља комерцијалне летове је 19 SDR по килограму.
- (4) Ставови (1), (2) и (3) не примјењују се на летове изнад територије Босне и Херцеговине које изводе ваздушни оператори изван ЕСАА подручја и оператори ваздухоплова који користе ваздухоплове регистроване изван тог подручја, а који не укључују слијетања у или полијетање с те територије.“

Амандман LIII

Члан 89. мијења се и гласи:

„Члан 89.

(Превоз у ванредним околностима)

Одредбе чл. 3, 4, 5, 7. и 8. овог закона, које се односе на документацију о превозу, не примјењују се на ваздушног оператора, ако он, у ванредним околностима, обави превоз путника, пртљага или терета, што није његова уобичајена дјелатност.“

Амандман LIV

Члан 90. мијења се и гласи:

„Члан 90.

(Врсте других комерцијалних услуга у ваздушном саобраћају и форма уговора)

- (1) Уговором о обављању других комерцијалних услуга у ваздушном саобраћају ваздушни оператор се обавезује да изврши услугу ваздухопловом, а наручилац те услуге се обавезује да плати одређену накнаду за извршену услугу.
- (2) Услугама из става (1) овог члана сматрају се избацивање хемикалија из ваздуха, испитивање из ваздуха, посматрање из ваздуха и надгледање, изградња помоћу ваздухоплова, рекламирање, производња ваздушне турбуленције, пружање услуга у ванредним околностима, избацивање падобранаца, вуча једрилица и друге сличне услуге.
- (3) Уговор о обављању других комерцијалних услуга мора бити закључен у писаној форми.“

Амандман LV

Члан 93. мијења се и гласи:

„Члан 93.

(Одговорност за штету)

(1) Ваздушни оператер који обавља услуге из овог поглавља одговара за штету коју наручиоцу при извршењу уговора нанесу лица која су по његовом налогу и за његов рачун радила на извршењу услуге.

(2) Одговорност за штету, како је то наведено у ставу (1) овог члана, уговором се не може искључити.“

Амандман LVI

Члан 97. мијења се и гласи:

„Члан 97.

(Предмет и форма уговора о закупу ваздухоплова)

(1) Уговором о закупу ваздухоплова, према овом закону, закуподавац се обавезује да преда закупопримцу на коришћење одређени ваздухоплов, а закупопримац се обавезује да за то плаћа одређену закупнину.

(2) Уговор о закупу из става (1) овог члана се закључују у писаној форми.“

Амандман LVII

Члан 98. мијења се и гласи:

„Члан 98.

(Обавезе закуподавца и посаде ваздухоплова)

(1) Закуподавац се обавезује да ће закупопримцу предати ваздухоплов у стању у којем се може употребљавати за уговорену, односно уобичајену намјену.

(2) Ако је уговором о закупу ваздухоплова предвиђено да закуподавац уз ваздухоплов закупопримцу даје у најам и посаду ваздухоплова, посада је обавезна да извршава налоге закупопримца.“

Амандман LVIII

Члан 99. мијења се и гласи:

„Члан 99.

(Сношење трошкова коришћења ваздухоплова)

(1) Трошкове коришћења ваздухоплова сноси закупопримац.

(2) За скривени недостатак ваздухоплова, који је постојао у тренутку предаје ваздухоплова у закуп закупопримцу, трошкове поправка ваздухоплова сноси закуподавац. Закупопримац није одговоран за штету због губитка ваздухоплова услед дјеловања више силе.“

Амандман LIX

Члан 112. мијења се и гласи:

„Члан 112.

(Ослобађање од одговорности)

Ваздушни оператер није одговоран за штету према одредбама чл. 110. и 111. овог закона ако докаже да је штета настала:

- а) радњом оштећеног или лица које је радило по налогу и за рачун оштећеног; или
- б) радњом трећег лица; или
- ц) од неког узрока ван ваздухоплова, а чије се дјеловање није могло предвидјети, ни избјећи или отклонити.“

Амандман LX

Члан 118. мијења се и гласи:

„Члан 118.

(Одговарајућа примјена одредаба на страни ваздухоплов)

Одредбе о одговорности за штету из овог поглавља примјењују се и на страни ваздухоплов ако Босна и Херцеговина има закључен билатерални споразум са државом у којој је предметни ваздухоплов регистрован, уз услове реципроцитета.“

Амандман LXI

У члану 119. став (2) мијења се и гласи: „Одредбе чл. 110 - 118. овог закона односе се и на стране државне ваздухоплове ако Босна и Херцеговина има закључене билатералне споразуме са државама из којих је тај ваздухоплов, уз услове реципроцитета.“

Амандман LXII

Члан 120. мијења се и гласи:

„Члан 120.

(Застарјелост потраживања)

- (1) Потраживање из уговора о превозу, те потраживања настала из права на поврат исплаћене накнаде у вези с тим уговором застаријевају у року од двије године од дана доспјелости потраживања.
- (2) Потраживања из уговора о обављању других комерцијалних дјелатности у ваздушном саобраћају и потраживања за накнаду штете код одговорности, те потраживања настала из права на поврат исплаћене накнаде у вези с наведеном тражином застаријевају за једну годину од дана доспјелости потраживања.

(3) Потраживања из уговора о осигурању застаријевају за пет година од дана доспјелости потраживања.

(4) Застаријевање почиње тећи:

а) за уговоре о превозу путника:

- 1) у случају смрти, физичке повреде путника или закашњења у превозу - од дана када је ваздухоплов стигао или је требало да стигне у мјесто одредишта,
- 2) у случају смрти која је наступила након искрцавања путника из ваздухоплова, као посљедица повреде настале током превоза од дана смрти, али тужба мора бити поднесена најкасније у року од три године - од дана када је ваздухоплов стигао или је требало да стигне у мјесто одредишта,

б) за превоз ручног пртљага - од дана када је ваздухоплов стигао или је требало да стигне у мјесто одредишта,

ц) за превоз предатог пртљага и ствари:

- 1) у случају губитка или оштећења - од дана када су предате, односно кад је требало да буду предате у мјесту одредишта;
- 2) у случају закашњења у превозу - од дана када су предате у мјесту одредишта;
- 3) у случају осталих потраживања - од дана када је тражбину требало испунити;

д) за уговоре о прихвату и отпреми путника, пртљага и ствари - од дана одређеног у тачки ц) алинејама од 1) до 3) овог става,

е) за уговоре о обављању других комерцијалних дјелатности у ваздушном саобраћају - од дана доспјелости потраживања,

ф) за одговорност у случају штете од дана када је оштећени дознао за штету и за лице које је нанијело штету, а најкасније у року од три године од дана када је настала штета,

г) за потраживања настала из права на поврат исплаћене накнаде - од дана када је настала обавеза исплате потраживања на основу судске одлуке или на основу сваког другог акта којим се установљава право на поврат исплаћене накнаде,

х) за уговоре о осигурању:

- 1) за потраживања накнаде штете нанесене трећим лицима - од дана када осигураник добије захтјев трећег лица за накнаду штете;
- 2) за остала потраживања - првог дана након протјека календарске године у којој је настало потраживање.

(5) Наступање застарјелости потраживања утврђује суд који води поступак.“

Ад. 6. Извјештај комисије Колегијума о настојању за постизање сагласности о Приједлогу закона о царинској политици у БиХ, предлагач: Савјет министара БиХ, закон број: 01,02-02-1-35/14 од 15. 09. 2014. године (закон у другом читању)

Предсједавајући је дао уводне напомене. Није било расправе.

Приједлог закона о царинској политици у БиХ усвојен је у другом кругу гласања у другом читању, са 23 гласа „за“, пет „против“ (из Републике Српске) и четири гласа „уздржан“. Тиме су усвојени амандмани садржани у Извјештају Комисије за спољну трговину и царине, који гласе:

Амандман I

У члану 43. у трећем реду иза ријечи „важећем“ додају се ријечи: „средњем“, „дневном“.

Амандман II

У члану 25. став (4) мијења се и гласи:

„(4) Савјет министара БиХ прописује, уз сагласност Управног одбора, услове, поступак и начине примјене мјера из става 2. тачка д) овог члана, у складу са Законом о систему индиректног опорезивања“.

Амандман III

У члану 207. тачка а) алинеја 27) која гласи:

„путнички аутомобил, који једном у пет година у сврху личне употребе увозе сљедећа инвалидна лица: ратни војни инвалид с најмање 70% тјелесног оштећења, друго инвалидно лице с тјелесним оштећењем од најмање 80% органа за кретање (доњи екстремитети, карлица, кичма) или органа вида, те инвалидно лице којем је утврђен тежи облик ретардираности или парализе“

брише се и замјењује ријечима тако да гласи:

„путнички аутомобил, који једном у пет година у сврху личне употребе увозе сљедећа инвалидна лица: ратни војни инвалид с најмање 70% тјелесног оштећења, као и с утврђеним степеном инвалидности од 50% и више, ако се ради о ампутацијама и тежим оштећењима екстремитета која условљавају употребу возила прилагођених инвалидним лицима, остала инвалидна лица с тјелесним оштећењем од најмање 80%, посебно органа за кретање (доњи екстремитети, карлица, кичма) или органа вида, те инвалидно лице којем је утврђен тежи облик ретардираности или парализе“.

Амандман IV

У члану 207. тачка а) алинеја 12) иза ријечи: „садржана у“ брише се ријеч „поштанској“, тако да гласи:

„роба некомерцијалног карактера садржана у пошљици коју бесплатно шаље физичко лице из друге државе другом физичком лицу у Босни и Херцеговини“.

Ад. 7. Приједлог закона о измјенама Закона о платама и накнадама у институцијама Босне и Херцеговине, предлагач: посланик Мирсад Ђонлагих, закон број: 01,02-02-1-1/15 од 08. 01. 2015. године (друго читање)

Након уводних напомена предсједавајућег, у расправи су учествовали: Мирсад Ђонлагих, Никола Ловриновић, Саша Магазиновић, Заим Бацковић, Дамир Арнаут,

Салко Соколовић, Фехим Шкаљић, Борислав Бојић, Вјекослав Беванда, Ђорђо Крчмар, Шефик Џаферовић и Денис Бећировић.

Дом се најприје изјашњавао о приједлогу закључка посланика Николе Ловриновића, који гласи: „Одгађа се изјашњавање о Закону те продужава амандманска фаза до наредне сједнице Представничког дома.“ Закључак није усвојен – „за“ је гласало пет посланика (из Федерације БиХ), „против“ 23, а „уздржана“ су била два посланика.

Приједлог закона о измјенама Закона о платама и накнадама у институцијама Босне и Херцеговине усвојен је у другом читању са 27 гласова „за“ (из Федерације БиХ 21, из Републике Српске шест), четири „против“ и једним гласом „уздржан“.

Ад. 8. Извјештај о спровођењу Општих избора 2014. године, материјал Централне изборне комисије БиХ, број: 01,02-50-19-159/15 од 29. 01. 2015. године

Предсједавајући је дао уводне напомене. У расправи су учествовали: Маја Гасал Вражалица, Борислав Бојић, Борјана Кришто, Никола Ловриновић, Александра Пандуревић, Момчило Новаковић, Ђорђо Крчмар, Заим Бацковић, Сафер Демировић, Диана Зеленика, Дамир Арнаут, Шефик Џаферовић и предсједник Централне изборне комисије БиХ Стјепан Микић.

Дом се најприје изјашњавао о приједлогу закључка посланика Николе Ловриновића, који гласи: „Приједлози садржани у мишљењу Уставноправне комисије под тачкама 2, 3. и 4. упућују се Заједничком колегијуму као приједлози за израду заједничких закључака те их треба поново упутити једном и другом дому Парламентарне скупштине БиХ.“ Закључак није усвојен – „за“ је гласало 10 посланика (из Федерације БиХ шест, из Републике Српске четири), „против“ 19, „уздржаних“ није било.

Извјештај о спровођењу Општих избора 2014. године примљен је к знању са 29 гласова „за“ (из Федерације БиХ 23, из Републике Српске шест), без гласова „против“ и два гласа „уздржан“. Тиме су усвојени закључци садржани у мишљењу Уставноправне комисије, који гласе:

- 1. Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ прима к знању Извјештај о спровођењу Општих избора 2014. године.**
- 2. Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ приступиће формирању интересорне радне групе за измјену изборног законодавства БиХ.**
- 3. Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ сматра да је неопходно приступити измјенама изборног законодавства БиХ у вези с питањем попуњавања клубова народа у Дому народа Парламента Федерације БиХ.**
- 4. Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ позива Парламент Федерације БиХ да усвоји одговарајуће измјене Устава Федерације БиХ уколико сматра да је то потребно, а на основу којих би се могло приступити измјенама изборног законодавства БиХ.**

Ад. 9. Разматрање посланичке иницијативе Александре Пандуревић, која гласи: „У складу са чланом 8. Пословника Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ ('Службени гласник БиХ', број 79/14), покрећем иницијативу за уврштавање у дневни ред тачке: Информација Централне банке БиХ о проблемима корисника кредита уговорених с клаузулом о индексирању обавезе у швајцарским францима и мјерама предузетим за рјешавање ових проблема", акт број: 01-50-1-185/15 од 30. 01. 2015. године

Након уводних напомена предсједавајућег, дискутовала је Александра Пандуревић.

Посланичка иницијатива усвојена је једногласно, са 31 гласом „за“ (из Федерације БиХ 25, из Републике Српске шест). Предсједавајући је констатовао да ће Колегијум затражити достављање материјала од Централне банке БиХ.

Ад. 10. и 11.

Прије преласка на тачку 10, предсједавајући је дао на гласање приједлог за обједињавање расправе о тачкама 10. и 11, с обзиром на то да је ријеч о давању сагласности за ратификацију споразума из ових тачака. Приједлог је прихваћен с 21 гласом „за“ (из Федерације БиХ 15, из Републике Српске шест), шест гласова „против“ и једним гласом „уздржан“.

Кратко је дискутовао посланик Никола Ловриновић.

Дом је, са 27 гласова „за“ (из Федерације БиХ 21, из Републике Српске шест), четири гласа „против“ и без гласова „уздржан“, одлучио да обједини гласање о тачкама 10. и 11.

Сагласност за ратификацију материјала из тачака 10. и 11. дата је једногласно - са 31 гласом „за“ (из Федерације БиХ 25, из Републике Српске шест).

Ад.12. Разматрање иницијативе посланика Сенида Шепића која гласи: „Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ позива Министарство иностраних послова БиХ, амбасаде Босне и Херцеговине у земљама чланицама Европске уније и Мисију Босне и Херцеговине при Европској унији у Бриселу да у року од 15 дана упознају Секретаријат Савјета Европске уније, Европску комисију, Европски парламент и 28 земаља чланица Европске уније с Одлуком Представничког дома и Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине од 23. 02. 2015, којом је потврђена и усвојена Изјава о неопходним реформама у оквиру процеса приступања Европској унији, а коју је 29. 01. 2015. године усвојило Предсједништво БиХ, број: 01-50-1-15-7/15 од 26. 02. 2015. године

Предсједавајући је дао уводне напомене. Није било расправе.

Иницијатива је усвојена са 26 гласова „за“ (из Федерације БиХ 20, из Републике Српске шест), једним „против“ и четири гласа „уздржан“.

Сједница је завршена у 13.40 часова.

Саставни дио Записника је транскрипт 7. сједнице Представничког дома.

СЕКРЕТАР
ПРЕДСТАВНИЧКОГ ДОМА
мр.ср. Драгољуб Рељић

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ
ПРЕДСТАВНИЧКОГ ДОМА
Шефик Цаферовић

